

REFERAT Kultur-og Fritidsudvalget (2013-2017) d. 17-09-2014

Mødedato Onsdag d. 17. september 2014 kl. 15:30

Mødested M.1.17/rådhuset

Mødedeltagere Per Møller Jensen, Gudrun Bjerregaard, Anders Bertel, Mads Panny, Ib Bjerregård, Michael Nøhr, Kirstine Skjødt Hermansen

Indholdsfortegnelse

Meddelelser og gensidig orientering.....	3
Kunstpoltik for Viborg Kommune.....	4
Foreningen Norden - Viborg, ansøgning om økonomisk støtte.....	5
Ansøgning fra Levende Landsby Bjerregrav, genoptagelse af sagen.....	6
Ansøgning om procesmidler til Løvel kulturcenter.....	8
Ansøgning fra Tænk tanken Rødkærsbro.....	10
Om- og tilbygning af Den selvejende institution Skals Idrætshal og Svømmehal (bevillingssag).....	11
Kartoffeltyskerladen ved Grønhøj.....	14
Kultur- og Fritidsudvalget. Mødeplan for 2015.....	16
Udpegning af nominerede til Årets Lokalområde 2014.....	17

Punkt 1: Meddelelser og gensidig orientering

13/95130

Sagsfremstilling

1. Meddelelser fra formanden
2. Meddelelser og gensidig orientering
3. Status events 2014
 - Medieanalyse Viborg Kommune 2. kvartal 2014
 - Medieanalyse vedlagt som bilag 1
 - Medieaktivitet vedlagt som bilag 2
4. Tiltrædelsesreception på Energimuseet 19. september 2014
Indbydelse vedlagt som bilag 3.
5. Løgstrup aktivitetspark
Projektansøgning vedlagt som bilag 4
6. Den selvejende institution Rødkærsbro Hallens oplæg vedr. udvidelse af Rødkærsbro Hallen
Oplæg fra Rødkærsbro hallen vedlægges som bilag 5
8. Gitte Just forlader Europæisk Kulturhovedstad Aarhus 2017
Pressemeddelelse vedlagt som bilag 6
9. Henvendelse fra Alley Cats Car Club om evt. at få grund stillet til rådighed for opførelse af klubhus
10. Viborg City Marathon 21. september 2014

Beslutning i Kultur-og Fritidsudvalget den 17-09-2014

Orientering taget til efterretning.

Punkt 2: Kunstpolitik for Viborg Kommune

12/138892

Sagsfremstilling

Kultur- og Fritidsudvalget behandlede sagen på sit møde den 17. september 2014 med følgende sagsfremstilling:

”Kultur- og Fritidsudvalget besluttede i møde 29. april 2014, sag nr. 15, at der skal udarbejdes et kommissorium og en tidsplan for udarbejdelse af en kunstpolitik, til godkendelse af Økonomi- og Erhvervsudvalget.

Viborg Kommunes Kunstkomite har efterfølgende på møde 23. maj 2014 drøftet ideen med at udarbejde en egentlig kunstpolitik. Komiteen anbefaler, at en kunstpolitik indarbejdes i den arkitekturpolitik, der er under udarbejdelse, efter beslutning i Teknisk Udvalg.

Efter forslaget omfatter kunstpolitikken bl.a.

- Retningslinjer for bevarelse af kulturarven i det offentlige rum,
- Retningslinjer for indkøb og placering af nye kunstværker, samt brug af puljemidler,
- Forslag om, at der ved større kommunale anlægsarbejder anvendes 1 % af anlægssummen til kunstnerisk udsmykning af byggeriet/anlægget.

Forvaltningen foreslår, at der eventuelt kan indsættes et nyt opslag med et tema om kunst i det offentlige rum i appendiks til arkitekturpolitikken efter temaet om byrum og byliv.

Der vedlægges forslag til kommissorium og tidsplan for udarbejdelse af en selvstændig kunstpolitik, samt et forslag til et selvstændigt kunsttema under den udarbejdede arkitekturpolitik.”

Indstilling

Direktøren for Kultur, Service & Events indstiller,

at Kultur- og Fritidsudvalget overfor Økonomi- og Erhvervsudvalget anbefaler den ønskede model for en kunstpolitik.

Beslutning i Kultur-og Fritidsudvalget den 17-09-2014

Kultur- og Fritidsudvalget beslutter,

at sagen sendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget, idet Kultur- og Fritidsudvalget anbefaler, at der indarbejdes et selvstændigt kunsttema under den udarbejdede arkitekturpolitik.

Bilag

Kunstpolitik - Forslag til kommissorium for udarbejdelse af Kunstpolitik for Viborg Kommune

Forslag til supplement til arkitekturpolitik vedr. kunst i det offentlige rum

Punkt 3: Foreningen Norden - Viborg, ansøgning om økonomisk støtte

14/51362

Sagsfremstilling

Forvaltningen har i august 2014 modtaget ansøgning fra Foreningen Norden – Viborg, om økonomisk støtte til deltagelse i nordisk venskabsbystævne i Hamar, Norge.

Stævnet foregår i dagene 31. august til 3. sept. 2014.

Der ansøges om 7.700,- kr. til dækning af opholdsudgifter i Hamar (overnatning og lokaltransport) for 5 personer fra Viborg. Rejseudgifter til/ fra Norge afholdes af deltagerne selv.

Traditionelt har der været arrangeret privat indkvartering til tilsvarende stævner i venskabsbysamarbejdet, det har ikke været muligt i dette tilfælde.

Forvaltningen oplyser, med henvisning til Viborg kommunes politik for internationalisering fra 2009, at det er et kommunalt indsatsområde, at ”videreudvikle de eksisterende venskabsby-samarbejder med henblik på ”folkelig internationalisering””.

Indstilling

Direktøren for Kultur, Service & Events indstiller,

at Kultur- og Fritidsudvalget tager stilling til ansøgningen.

Beslutning i Kultur-og Fritidsudvalget den 17-09-2014

Kultur- og Fritidsudvalget beslutter,

at der meddeles afslag på ansøgningen.

Bilag

Ansøgning fra Foreningen Norden, Viborg

Punkt 4: Ansøgning fra Levende Landsby Bjerregrav, genoptagelse af sagen

14/32391

Sagsfremstilling

Kultur- og Fritidsudvalget behandlede sagen på sit møde den 27. maj 2014 med følgende sagsfremstilling:

”Teknisk Udvalg behandlede i møde 2. april 2014, sag 11, ansøgninger til puljen ”Landsbyfornyelse mindre byer 2014”. Udvalget besluttede, at henvise ansøgeren Levende Landsby Bjerregrav til at søge eventuelle midler hos Kultur- og Fritidsudvalget.

Projektgruppen for Levende Landsby Bjerregrav ønsker at markedsføre landsbyen Bjerregrav med henblik på, at øge bosætningen i byen. Fokus skal være på fordelene ved at bo i et mindre samfund: nærvær, tryghed, socialt netværk, fællesskab og foreningsliv.

Ansøger henviser desuden til tre vigtige forhold, som gør byen attraktiv: foreningslivet, skolen og indkøbsmuligheder.

Projektgruppen, der fungerer som bindeled mellem alle foreninger i området, har tidligere gennemført projekter som etablering af naturlegeplads og hundeskov, og er i gang med beplantning af en frugtlund. Gennem dette projekt med fokus på at øge bosætningen, ønsker projektgruppen i samarbejde med Viborg Kommune at tage ansvar for, at bibeholde en stabil udvikling i antal tilflyttere og sikre eksistensen af byens skole og købmand i fremtiden.

Projektgruppen vil brande byen gennem korte videofilm, der fortæller om fordelene og kvalitetene i byen samt anvende sociale medier, for at nå så mange som muligt. Desuden ønsker de opsætning af skilte i og omkring byen

Budget (priser er excl. moms)

Udarbejdelse af video 50.000 kr.

Reklame via sociale medier 5.000 kr.

Udarbejdelse af hjemmeside 10.000 kr.

Udarbejdelse af reklameskilte 15.000 kr.

I alt 80.000 kr.

Forvaltningen bemærker, at ansøgningen kan ses i sammenhæng med en generel udfordring om markedsføring af bosætning i levende landsbyer.”

Bilag

1 Åben Ansøgning og projektbeskrivelse fra Levende Landsby Bjerregrav 181582/14

Indstilling

Direktøren for Kultur, Service & Events indstiller,

at Kultur- og Fritidsudvalget drøfter ansøgningen.

Beslutning i Kultur- og Fritidsudvalget den 27-05-2014

Fraværende: Ib Bjerregård

Kultur- og Fritidsudvalget beslutter,

at udvalget tilkendegiver, at det er værdifuldt, at der gøres opmærksom på de værdier, der ligger i forslaget om fra Levende Landsby Bjerregrav, og udvalget videresender sagen til behandling i Økonomi- og Erhvervsudvalget med forslag om, at sagen ses i sammenhæng med en generel udfordring om at markedsføre bosætning i levende landsbyer.

Beslutning i Økonomi- og Erhvervsudvalget den 11-06-2014

Fraværende: Per Møller Jensen, Mads Panny

Den konkrete ansøgning tilbagesendes til Kultur- og Fritidsudvalgets afgørelse, idet ansøgningen ikke er omfattet af retningslinierne for markedsføringspuljen.

Det er forvaltningens opfattelse, at behandling af denne og tilsvarende ansøgninger som enkeltstående projekter, set i kommunesammenhæng, er perspektivløst.

Forvaltningen anbefaler derfor, at der udarbejdes forslag til modeller for samarbejde, ressourcefordeling, pulje anvendelse, antal af kultur- og samlingshuse, markedsføring og så videre blandt de mindre bysamfund i Viborg Kommune, jævnfør tillæg til konstitueringsaftale for Viborg Byråd.

Der udarbejdes forslag til kommissorium for modelarbejdet, til politisk behandling i Kultur- og Fritidsudvalget, Teknisk Udvalg og Økonomi- og Erhvervsudvalget.

Indstilling

Direktøren for Kultur, Service & Events indstiller,

at Kultur- og Fritidsudvalget godkender, at der udarbejdes modeller for fremtidig ressourcefordeling og samarbejder for mindre bysamfund, som beskrevet i sagen.

Beslutning i Kultur-og Fritidsudvalget den 17-09-2014

Kultur- og Fritidsudvalget beslutter,

at der bevilges tilskud på 15.000 kr. til projektet.

I forhold til evt. modeludvikling afventer udvalget konkret drøftelse af punktet i Økonomi- og Erhvervsudvalget.

Bilag

Ansøgning og projektbeskrivelse fra Levende Landsby Bjerregrav

Punkt 5: Ansøgning om procesmidler til Løvel kulturcenter

14/52248

Sagsfremstilling

På vegne af styregruppen for udvidelse af faciliteterne omkring Løvel Hallen og Løvel stadion til et kulturcenter, søger Henrik Hansen om et tilskud på 36.700 kr. Midlerne skal anvendes til afholdelse af tre borgermøder til den afklarende fase af projektet, kaldet fase 1. (se bilag 2) Fase 1 indeholder kortlægning af Løvels DNA, idegenerering, idekonkretisering og prioritering. Møderne faciliteres af en proceskonsulent.

Styregruppens overordnede mål er, inden 1. juni 2015, at fremkomme med et ambitiøst projekt-og finansieringsforslag til et kulturcenter i Løvel, med tilhørende forslag til driftsbudget, som Løvel by og omegns borgere kan diskutere og tage stilling til. Styregruppen repræsenterer Løvel by, byens foreningsliv og interessegrupper. Der blev afholdt møde 20. august 2014, hvor diverse foreninger og interessegrupper deltog. Den 25. september 2014 afholdes første borgermøde ud af forventet tre borgermøder. Der er fokus på at sikre en bred borgerinddragelse i projektet.

Formål og behov

Løvel er et aktivt samfund med ca. 700 aktive medlemmer i idrætsforeningen samt diverse øvrige kulturelle tilbud, f.eks. amatørscenen, lokalhistorisk arbejde, juniorklub, senior forening, bryglaug, line-dansere m.fl. samt arrangører og hjælpere ved ad hoc arrangementer, f.eks. Viborg velgørenheds Duathlon, DM i Duatlon og Hærvejsmarch.

Formålet med projektet er, at skabe et kulturcenter således, at idræts-, samværs- og kulturfaciliteter bliver tidssvarende og understøtter foreningslivet. Herudover skal kulturcentret sikre, at der dagligt er liv i halområdet ved at være stedet, hvor byens borgere naturligt søger hen for socialt samvær, dyrke sin sport eller andre interesser og rumme byens årligt tilbagevendende begivenheder. Formålet er desuden at sikre, at Løvel både for nuværende og kommende borgere, er et attraktivt sted at bo og bosætte sig. I henhold til befolkningsprognosen for Løvel for 2014-2029 forventes en tilvækst på over 5 %.

Hallen er fuldt booket dag og aften i hverdage, og forsamlingshuset har ved flere lejligheder vist sig for lille, så kulturcenteret skal bl.a. integrere flere og større forsamlingslokaler. Projektet vil kræve en betydelig tilbygning af de eksisterende faciliteter og bygningsmasse, og procesmidlerne skal bl.a. afklare omfanget af ombygningen/tilbygningen af Løvelhallen.

Projektets faser

Fase 1: Ide og afklaring. Her kortlægges Løvels DNA og ideer til indhold og aktiviteter nedfældes, konkretiseres og prioriteres. Fase 1 forløber fra august 2014 til december 2014.

Fase 2: Udfærdigelse af dispositionsoplæg, der skal bruges som grundlag for den egentlige projektering af Løvel Kulturcenter. Fase 2 forløber fra november 2014 til 1. juni 2015

Fase 3: Projektering og realisering – Her udføres de endelige arkitekttegninger, nødvendige tekniske tegninger, Løvel kulturcenter bygges og idriftsættes efterfølgende.

Budget for processen, fase 1:

Budget til ansøgning om procesmidler	
Forventede udgifter til afholdelse af borgermøder	
Der forventes at blive afholdt tre møder	
Proceskonsulent, forberedelse + facilitator ved 3 borgermøder (20.000 kr + Moms)	25.000,00
Leje af forsamlingshus til afholdelse af 3 borgermøder <i>(Leje pr. gang 2.200 kr.)</i>	6.600,00
Leje af lydnlæg (ca. 500 kr) + procesmaterialer (Flipovers, A0 foamboards, post-it's, tuscher etc)	3.300,00
Forventede udgifter til inspiration	
Indkøb af bog: 6 stk Bjarke Ingels "Yes is more" - inspiration til arbejdsprocesser <i>(bogen indkøbes til inspiraion for styregruppe og andre interesserede)</i>	1.800,00
Samlet beløb som ansøges om til dækning af procesmidler	36.700,00

Forvaltningen bemærker, at ansøgningen kan ses i sammenhæng med tidligere ansøgninger til Demokratiudvalget om tilskud til udarbejdelse af borgerplaner, konkret projektudvikling m.v. og ansøgninger af denne karakter har tidligere modtaget tilskud i størrelsesordenen ca. 5.000 kr.

Indstilling

Direktøren for Kultur, Service & Events indstiller,

at der bevilges et tilskud på 5.000 kr. til projektudvikling på projektet.

Beslutning i Kultur-og Fritidsudvalget den 17-09-2014

Kultur- og Fritidsudvalget beslutter,

at der bevilges et tilskud på 15.000 kr. til proceskonsulent på projektet.

Bilag

Ansøgning om procesmidler til projekt Kulturcenter i Løvel

Kommissorium - Løvel kulturcenter

Organisation og procesbeskrivelse - Løvel kulturcenter

Foreløbig Foreningsfortegnelse - Løvel kulturcenter

Punkt 6: Ansøgning fra Tænk tanken Rødkærsbro

14/52274

Sagsfremstilling

Tænk tanken for Rødkærsbro og Omegn 8840 søger om tilskud på 5.000 kr. til annoncering og diverse udgifter i forbindelse med revision af borgerplan for 2015-2017.

Borgerplanen vil følge samme skabelon som den, der blev fremsendt til kommunen sidste år, men indeholde en række ændringer efter borgermødets drøftelser og beslutninger.

Forvaltningen bemærker, at ansøgningen kan ses i sammenhæng med tidligere ansøgninger om tilskud til borgerplaner, behandlet i Demokratiudvalgets regi.

Indstilling

Direktøren for Kultur, Service & Events indstiller,

at der bevilges 5.000 kr. til revision af borgerplan i Rødkærsbro.

Beslutning i Kultur-og Fritidsudvalget den 17-09-2014

Kultur- og Fritidsudvalget beslutter,

at der bevilges 5.000 kr. til revision af borgerplan i Rødkærsbro.

Bilag

Borgermøde - Ansøgning til kulturforvaltningen

Punkt 7: Om- og tilbygning af Den selvejende institution Skals Idrætshal og Svømmehal (bevillingssag)

12/7670

Sagsfremstilling

Kultur- og Fritidsudvalget behandlede sagen på sit møde den 17. september 2014 med følgende sagsfremstilling:

”Byrådet behandlede sagen i møde 20. juni 2012, hvor Byrådet besluttede:

at det godkendes, at der gives bevilling til projektering og udbud m.v. på projektet vedr. om- og udbygning af Skals Idrætshal og Svømmehal,

at der gives en anlægsudgiftsbevilling på 800.000 kr. til Skals Idrætshal og Svømmehal til kontoen "om- og udbygning af idrætshal" med rådighedsbeløb i 2012,

at udgiften på 800.000 kr. i 2012 finansieres af det rådighedsbeløb, som er optaget på investeringsoversigten for 2012 til formålet,

at Kulturudvalget anfører, at såfremt projektet realiseres som beskrevet i sagen, vil det indebære forøgede kommunale tilskud på anslået 481.000 kr., når projektet er realiseret, og

at det forudsættes, at der tilføres dette beløb til konto vedr. lokaletilskud, når projektet er realiseret.

Af sagsfremstillingen fremgik:

”Den selvejende institution Skals Idrætshal og Svømmehal, har fremsendt brev af 19. januar 2012 med bilag. I dette brev ansøger bestyrelsen om, at de økonomiske midler, der er afsat i 2012 til om- og udbygning af Skals Idrætshal frigives.

Forvaltningen kan i forlængelse heraf oplyse, at der i investeringsoversigten for 2012 – 2015 er afsat 2.060.000 kr. i 2012 og 1.547.000 kr. i 2013, i alt 3.607.000 kr. til om- og udbygning af Skals Idrætshal.

Projektet har været længe undervejs og er igangsat i den tidligere Møldrup Kommune. Projektet indebærer, at der etableres en ny idrætshal, samt at eksisterende hal ombygges for at sikre helhed i faciliteterne. Herudover indeholder projektet skydebanefaciliteter samt motionscenter.

Bestyrelsen redegør i brevet for ændringer i forhold til tidligere projekt. Det fremgår, at det første projekt blev underkendt på grund af problemstillinger vedr. ”Himmerlandsstien”. Dette medførte, at den nye hal bliver bygget sammen med den eksisterende idrætshal, hvor der tidligere var et gangsystem mellem hallerne, idet ”Himmerlandsstien” løb mellem de to haller.

Det anføres endvidere, at lokalplanen, som indebærer, at projektet kan realiseres, er sendt i høring.

Forvaltningen bemærker, at Byrådet 21. marts 2012 har godkendt, at lokalplanforslag sendes i offentlig høring. Dette lokalplanforslag muliggør realisering af projektet.

Der foreligger projektforslag samt finansieringsplan og driftsbudget, og Skals Idrætshal og Svømmehal ønsker nu at igangsætte projektering og udbud, således at projektet kan realiseres.

Forvaltningen har 23. april 2012 afholdt møde med repræsentanter for hallen, og med baggrund heri har bestyrelsen efterfølgende fremsendt brev af 24. april 2012 med supplerende bemærkninger og supplerende bilag.

Tidsplanen for projektet medfører, at byggeriet gennemføres i 2012 og 2013.”

Skals Idrætshal og Svømmehal har fremsendt brev af 21. august 2014 med bilag, hvor der anmodes om frigivelse af anlægsbevillingen til udbygningen af Skals Idrætshal og Svømmehal.

Der henvises til tidligere beslutning i Byrådet af 20. juni 2012, og det oplyses, at projektet indeholder hal 2, et skydecenter, et motionscenter samt en mindre tilbygning til dele af eksisterende bygninger. Forvaltningen bemærker, at dette svarer til indholdet i det projekt, der blev behandlet i Byrådet 20. juni 2012.

Der ansøges om frigivelse af restrådighedsbeløbet på 2.669.000 kr. samt om godkendelse af drifts- og lokaletilskud til det udbyggede center.

Anlægsbudget og finansieringsplan for projektet ser således ud:

Anlægsbudget 2014

Anskaffelsessum	16.000.000
Inventar m.v.	1.000.000
Total anlægssum	17.000.000

Finansieringsplan:

Bevilling fra Viborg Kommune	3.469.000
Skals Skytteforening	1.000.000
Indsamling	1.000.000
Fonde m.m.	600.000
Kreditforeningslån	9.150.000
Egenfinansiering	1.781.000
Samlet finansiering	17.000.000

Bestyrelsen har endvidere fremsendt kopi af lånetilsagn fra Nykredit, hvoraf det fremgår, at Nykredit tilbyder Skals Idrætshal og Svømmehal et nyt samlet kreditforeningslån på 9,8 mio. kr., hvori eksisterende lån indregnes. Lånet er med en løbetid på 20 år, og der stilles ikke krav om kommunegaranti for lånet.

Driftsbudgettet er endvidere vedlagt.

Heraf fremgår, at der budgetteres med et overskud på 658.000 kr. i 2014 og 119.000 kr. i 2015 og derefter er der balance. Driften finansieres via den kommunale haltilskudsmodel med grundtilskud og lokaletilskud samt fra foreningernes egenbetaling og øvrig udleje.

I driftsbudgettet er indarbejdet følgende kommunale tilskud, idet hallen ventes taget i brug medio 2015:

	2015	2016
Grundtilskud til en idrætshal	50.000	100.000
Tilskud til motionscenter efter gældende model	30.000	60.000
Lokaletilskud idrætshal	130.000	260.000
Lokaletilskud skydebaneanlæg	17.000	33.000
Samlet årlig merudgift	227.000	453.000

Det bemærkes, at der ikke budgetteres med merindtægt fra udleje til skoler.

Forvaltningen bemærker desuden, at efter reglerne i den kommunale lånebekendtgørelse henregnes til kommunens låneramme foruden lån optaget direkte af kommunen også visse lån optaget af eksempelvis selvejende haller.

Afgørende for, om Skals Idræts- og Svømmehals kreditforeningslån skal henregnes til kommunens låneramme er, om Viborg Kommune er væsentlig engageret i Skals Idræts- og Svømmehal, eksempelvis i form af driftstilskud, lokaletilskud og tilskud til foreninger der benytter hallen.

Det er forvaltningens opfattelse, at Viborg Kommunes engagement i hallen medfører indregning i kommunens låneramme.

I stedet for indregning i kommunens låneramme kan kommunen i stedet for vælge at deponere 9.150.000 kr., svarende til hallens finansiering via kreditforeningslånet.

Deponeringen frigives med 1/25 del pr. år og fuldt ud ved indfrielse af lånet.”

Indstilling

Direktøren for Kultur, Service & Events foreslår, at Kultur- og Fritidsudvalget indstiller til Byrådet,

at det godkendes, at der frigives bevilling til projektering og udbud mv. på projektet vedr. om- og udbygning af Skals Idræts og Svømmehal,

at der gives anlægsudgiftsbevilling på 2.669.000 kr. til Skals Idrætshal og Svømmehal til om- og udbygning af idrætshal med rådighedsbeløb i 2014,

at rådighedsbeløbet på 2.669.000 kr. i 2014 finansieres af det på investeringsoversigten for 2014 afsatte rådighedsbeløb.

Beslutning i Kultur- og Fritidsudvalget den 17-09-2014

Kultur- og Fritidsudvalget indstiller til Byrådet,

at det godkendes, at der frigives bevilling til projektering og udbud mv. på projektet vedr. om- og udbygning af Skals Idræts og Svømmehal,

at der gives anlægsudgiftsbevilling på 2.669.000 kr. til Skals Idrætshal og Svømmehal til om- og udbygning af idrætshal med rådighedsbeløb i 2014,

at rådighedsbeløbet på 2.669.000 kr. i 2014 finansieres af det på investeringsoversigten for 2014 afsatte rådighedsbeløb.

Bilag

Skals Hallen - Ansøgning til Kultur- og Fritidsudvalget 21-08-2014

Skals Hallen - Drifts- og anlægsbudget

Punkt 8: Kartoffeltyskerladen ved Grønhøj

13/78959

Sagsfremstilling

Historik

Den enevældige kong Frederik 5. ønskede i midten af 1700-tallet at opdyrke Alheden i Midtjylland. Hertil indkaldte han i 1759 kolonister fra det sydlige Tyskland. 59 familier slog sig ned i landsbyerne Havredal og Grønhøj, mens andre bosatte sig længere mod syd, især omkring Randbøldal. I Havredal og Grønhøj opførtes på statens regning en række ens gårde. Nogle af gårdene blev senere udflyttet til mindre landsbyer, bl.a. lå der to i Sandkjærgårde.

De tyske kolonister på Alheden fortæller både et kapitel i historien om vanskelighederne med at opdyrke den gølle jyske hede. Og de bidrager til fortællingen om besværlighederne med indvandring og integration i det danske samfund. For kolonistbyerne og kolonisternes efterkommere er det en del af deres identitet.

Initiativer

I 2008 tog Viborg Museum initiativ til at få registreret og opmålt 'kartoffeltyskerladen' i Sandkjærgårde. Bygningen var den sidste af de oprindelige gårde. I 2013 meddelte ejeren, at bygningen skulle rives ned. Foreningen Kartoffeltyskerne på Alheden rettede i den forbindelse henvendelse til Herning Museum, der råder over ekspertise omkring hedeegnens gårde og bygninger. Herning Museum (Museum Midtjylland) foreslog en genopførelse af laden ved Klosterlund Museum og Naturcenter. Sandkjærgårde ligger imidlertid i Viborg Museums ansvarsområde, og sidstnævnte museum gik naturligvis ind i arbejdet med nedtagning af laden. Viborg Kommunes Kulturudvalg og Kartoffeltyskerforeningen ydede økonomisk støtte til arbejdet, og Havredal Praktisk Landbrugsskole deltog med arbejdskraft ved nedtagningen. Museum Midtjylland organiserede nedtagningen af laden.

Af den gamle kartoffeltyskerlade er kun det indre tømmer samt stenpikning fra dele af gulvet bevaringsværdigt. Disse dele opbevares p.t. på Havredal Praktisk Landbrugsskole.

Planer for genopførelse

To forslag til genopførelse af 'Kartoffeltyskerladen' har været drøftet:

1. Havredal Praktisk Landbrugsskole ønsker laden genopført på en egnet grund i Havredal, således at landsbyen igen får en autentisk bygning i bybilledet. Laden skal indrettes med udstilling og formidling af 'kartoffeltyskerens' historie, og den daglige drift skal være en del af skolens uddannelsesstilbud i en ny linie, der retter sig mod uddannelse af unge til praktiske medhjælpere på oplevelsescentre m.v. Havredal Borgerforening støtter initiativet. Laden skal genopføres ved fondstilsud.
2. "Kartoffeltyskerforeningen" ønsker fortsat - senest bekræftet på generalforsamling 26. april 2014 - at "kartoffeltyskerladen" genopføres i Klosterlund i samarbejde med Museum Midtjylland. Sidstnævnte museum ønsker at anvende bygningen til en moderne udstilling om de tyske kolonisters historie på Alheden. Laden skal drives sammen med de øvrige bygninger på stedet. Driften skal høre under museets generelle budget. Laden skal genopføres ved fondstilsud.

Vurdering

Foreningen Kartoffeltyskerne på Alheden er en væsentlig part i sagen. Herfra peges på en placering af laden ved Klosterlund, hvorved der bliver tale om mere traditionel museumsdrift, hvor det museale ansvar for laden som 'museumsgenstand' vil ligge hos Museum Midtjylland.

Omfanget af Havredal Borgerforenings tilslutning til en placering i Havredal er på indeværende tidspunkt ikke helt afklaret. Der er spændende tanker bag Havredal Landbrugsskoles ønske om at kombinere en opførelse med en praktisk uddannelseslinje. Imidlertid vil den genopførte lade være en museumsgenstand, selv om kun dele af bygningen er originalt materiale. Derfor ville det være Viborg Museum, som i givet fald skulle stå som "ejer" af bygningen.

Ud fra sagens aktuelle stilling foreslår Viborg Museum, at Foreningen Kartoffeltyskerne på Alheden sammen med Museums Midtjylland bliver bedt om at undersøge finansieringsmulighederne for en genopførelse og efterfølgende drift af "kartoffeltyskerladen" i forbindelse med Klosterlund Museum og Naturcenter. Denne undersøgelse skal være afsluttet inden juni 2016. Såfremt en finansiering ikke er på plads til den tid, tages sagen op til fornyet overvejelse.

Ideerne fra Havredal Landbrugsskole er imidlertid så væsentlige, at de ikke blot bør forkastes. Et alternativ til en opførelse af den nedbrudte lade kunne være i stedet at undersøge muligheden for at opføre en rekonstruktion i Havredal.

Og her kunne det måske være endnu mere spændende at opføre en rekonstruktion af beboelseshuset til en kartoffeltyskergård. Viborg Museum er i besiddelse af fotografier m.v., som kan bruges ved en rekonstruktion.

En velgennemført rekonstruktion vil blive en fin attraktion i gadebilledet i Havredal samt et læringssted for elever fra landbrugsskolen. Interessenter omkring opførelsen af et kartoffeltyskerhus kunne være Havredal Landbrugsskole, Havredal Borgerforening, Viborg Museum og Viborg Tekniske Skoles håndværkerafdeling (Mercantec). En bredt sammensat arbejdsgruppe bør undersøge mulighederne for at skabe en "kartoffeltyskerbolig" som en selvejende institution i Havredal.

Indstilling

Direktøren for Kultur, Service & Events indstiller, at Kultur- og Fritidsudvalget beslutter,

at anmode Foreningen Kartoffeltyskerne på Alheden sammen med Museum Midtjylland om at undersøge finansieringsmulighederne for en genopførelse og efterfølgende drift af "Kartoffeltyskerladen" i forbindelse med Klosterlund Museum og Naturcenter. Denne undersøgelse skal være afsluttet inden juni 2016. Såfremt en finansiering ikke er på plads til den tid, tages sagen op til fornyet overvejelse.

Herudover tilkendegiver Kultur- og Fritidsudvalget,

at forslag om opførelse af rekonstruktion af "Kartoffeltyskerladen" og evt. beboelseshus fra Havredal Landbrugsskole er interessant, og i forlængelse af afklaring af, om "Kartoffeltyskerladen" genopføres i forbindelse med Klosterlund Museum og Naturcenter afklares, om det vil være muligt at gennemføre et projekt med en rekonstruktion. Viborg Museum bidrager til denne vurdering.

Beslutning i Kultur-og Fritidsudvalget den 17-09-2014

Kultur- og Fritidsudvalget beslutter,

at anmode Foreningen Kartoffeltyskerne på Alheden sammen med Museum Midtjylland om at undersøge finansieringsmulighederne for en genopførelse og efterfølgende drift af "Kartoffeltyskerladen" i forbindelse med Klosterlund Museum og Naturcenter. Denne undersøgelse skal være afsluttet inden juni 2016. Såfremt en finansiering ikke er på plads til den tid, tages sagen op til fornyet overvejelse.

Herudover tilkendegiver Kultur- og Fritidsudvalget,

at forslag om opførelse af rekonstruktion af "Kartoffeltyskerladen" og evt. beboelseshus fra Havredal Landbrugsskole er interessant, og i forlængelse af afklaring af, om "Kartoffeltyskerladen" genopføres i forbindelse med Klosterlund Museum og Naturcenter afklares, om det vil være muligt at gennemføre et projekt med en rekonstruktion. Viborg Museum bidrager til denne vurdering.

Punkt 9: Kultur- og Fritidsudvalget. Mødeplan for 2015

13/100325

Sagsfremstilling

Økonomi- og Erhvervsudvalgets behandlede i møde den 27. august 2014 forslag til politisk mødeplan for 2015.

Grundet den ændrede politiske konstituering, som Byrådet vedtog i møde den 3. september 2014, er der sket en række tilretninger i den politiske mødekalender. De påtænkte ændringer vil i givet fald allerede træde i kraft fra og med 4. september 2014.

I forlængelse af forslag til mødeplan for Byrådet, er udarbejdet forslag til mødeplan for 2015 for de stående udvalg, som indebærer følgende mødeplan for Kultur- og fritidsudvalget for 2015:

Torsdag den 8. januar 2015 kl. 15.00
Torsdag den 29. januar 2015 kl. 15.00
Torsdag den 5. marts 2015 kl. 15.00
Torsdag den 26. marts 2015 kl. 15.00
Torsdag den 30. april 2015 kl. 15.00
Torsdag den 28. maj 2015 kl. 15.00
Torsdag den 18. juni 2015 kl. 15.00
Torsdag den 13. august 2015 kl. 15.00
Torsdag den 3. september 2015 kl. 15.00
Torsdag den 1. oktober 2015 kl. 15.00
Torsdag den 29. oktober 2015 kl. 15.00
Torsdag den 26. november 2015 kl. 15.00

Endeligt tidspunkt for afholdelse af møder fastsættes af Kultur- og Fritidsudvalget.

Indstilling

Direktøren for Kultur, Service & Events foreslår,

at mødeplan for 2015 drøftes.

Beslutning i Kultur- og Fritidsudvalget den 17-09-2014

Kultur- og Fritidsudvalget beslutter,

at mødeplan for 2015 godkendes med starttidspunkt kl. 15.30

Bilag

Udkast til politisk mødeplan 2015

Punkt 10: Udpegning af nominerede til Årets Lokalområde 2014

14/29301

Sagsfremstilling

Kultur- og Fritidsudvalget udpeger på mødet i dag de 3 nominerede til årets lokalområde i Viborg kommune.

Indstilling

Direktøren for Kultur, Service & Events indstiller,

at Kultur- og Fritidsvalget udpeger de 3 nominerede til årets lokaleområde.

Beslutning i Kultur-og Fritidsudvalget den 17-09-2014

Kultur- og Fritidsudvalget beslutter,

at de 3 nominerede til fortsat deltagelse i konkurrencen om at blive Årets Lokalområde 2014 i Viborg Kommune er Kjeldbjerg, Skelhøje og Låstrup.